

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150, tālr. 67509545, e-pasts pasts@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Siguldā

20.04.2022. Nr. 4.9/2301/2022-N

Uz 24.03.2022. Bez Nr.

Vides pārraudzības valsts birojam
vpvb@vpvb.gov.lv

*Par ietekmes uz vidi novērtējuma
sākotnējo sabiedrisko apspriešanu
Pāvilostas vēja parkam*

Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – Pārvalde) 2022. gada 24.martā ir saņēmusi SIA “K2 projekts” paziņojumu par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu paredzētajai darbībai Pāvilostas vēja parks (turpmāk – Paredzētā darbība) un lūgumu sūtīt rakstiskus viedokļus par paredzētās darbības ietekmi uz vidi Vides pārraudzības valsts birojam.

Pārvalde ir iepazinusies ar Paredzētās darbības informatīvo materiālu, kas atrodams SIA “K2 projekts” interneta lapā (www.k2projekts.lv) un sniedz sekojošus komentārus:

1. Izpētes teritorijas galvenokārt atrodas meža zemēs - lielākoties izcirtumi, jaunaudzes, retāk arī vidēja vecuma meži. Risinājums par vēja elektrostaciju (VES) montāžas laukumu būvniecības vietām izvēlēties jaunaudzes un jaunus mežus ir atbalstāms, jo rada ievērojami mazākus riskus saistībā ar potenciālu meža biotopu vai īpaši aizsargājamu sugu atradņu iznīcināšanu. Tomēr Pārvalde norāda, ka vēlme būt VES parkus meža zemēs var radīt ietekmi uz mežu un purvu masīviem (fragmentācija, nosusināšana) un ar tiem saistītajām retajām un īpaši aizsargājamām sugām. Pētījumos secināts, ka VES parku izbūve meža teritorijās var nelabvēlīgi ietekmēt sikspārņus¹ (visas Latvijā sastopamās sikspārņu sugas ir īpaši aizsargājamas). Pārvalde uzsver, ka ir būtiski IVN procesā novērtēt un apzināties ne tikai VES ekspluatācijas un VES montāžas laukumu būvniecības ietekmi uz dabas vērtībām, bet arī visu VES parka infrastruktūras elementu (ceļu, laukumu, kabeļu līniju būvniecība, meliorācijas sistēmu pārbūve/izbūve) radīto ietekmi saistībā ar atmežošanu (dzīvotņu zaudējums un

¹ Rodrigues L., Bach L., Dubourg-Savage M.-J., Karapandža B., Kovač D., Kervyn T., Dekker J., Kepel A., Bach P., Collins J., Harbusch C., Park K., Micevski B., Minderman J. 2015. Guidelines for consideration of bats in wind farm projects – Revision 2014. EUROBATS, Publication Series No. 6 (English version). UNEP/EUROBATS Secretariat, Bonn, Germany, 133 pp.

fragmentācija) un nosusināšanu (nelabvēlīga ietekme uz hidroloģiskā režīma pārmaiņu ietekmes zonā esošiem ES nozīmes biotopiem un īpaši aizsargājamām sugām, kas saistītas ar mitriem apstākļiem/mitru mikroklimatu). Atbilstoši pieejamai informācijai, secināms, ka daudzas izpētes teritorijas plānotajā VES parkā atrodas tālu vai samērā tālu no jau šobrīd eksistējošiem ceļiem, tajā pašā laikā šajā Paredzētās darbības plānošanas stadijā nav datu par infrastruktūras elementu (ceļu, kabeļu līniju, pārbūvējamo/izbūvējamo meliorācijas objektu) izvietojumu. Pārvalde uzsver, ka IVN ziņojumā ir būtiski atspoguļot arī visu plānoto infrastruktūras elementu izbūves radīto ietekmi uz vidi. Tādēļ iesaistītajiem sugu un biotopu ekspertiem ir jāvērtē ne tikai VES montāžas laukumu būvniecības vietas, bet arī pārējo infrastruktūras elementu - plānotās ceļu, kabeļu līniju, meliorācijas objektu izbūves/pārbūves trases, citu laukumu būves vietas u.c.

Lai samazinātu Paredzētās darbības ietekmi uz dabas vērtībām, sniedzam šādus ieteikumus:

- lai mazinātu fragmentāciju, aicinām VES būvei iespējami vairāk izvēlēties teritorijas, kas atrodas jau pie eksistējošiem ceļiem, pēc iespējas samazināt izbūvējamo ceļu, pārbūvējamo meliorācijas objektu garumu;
 - lai mazinātu nosusināšanas ietekmi, izvērtēt iespēju izvēlēties tādus ceļu būves, VES pamatu un montāžas laukumu nostiprināšanas risinājumus, kas neparedz meliorācijas objektu pārbūvi/izbūvi;
 - lai nodrošinātu dižkoku aizsardzību, plānojot VES parka infrastruktūras elementus (ceļus, kabeļu līnijas, meliorācijas sistēmas u.c.), aicinām ņemt vērā dabas datu pārvaldības sistēmā (DDPS) "Ozols" esošo informāciju par dižkokiem un potenciāliem dižkokiem. Norādām, ka DDPS "Ozols" ir norādīta tikai pagaidām apzinātā dižkoku daļa. Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", lielu dimensiju kokam pārsniedzot šo noteikumu 2.pielikumā norādītos izmērus, koks automātiski klasificējas dižkoka statusam un ir aizsargājams, neatkarīgi no tā, vai tas ir fiksēts dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" un vai tam ir pievienota informatīvā plāksnīte ar dižkoka apzīmējumu. Tādēļ teritorijas izpētes laikā jānovērtē, vai paredzētā darbība neskar dižkokus vai potenciālus dižkokus.
2. Pārvalde vērš uzmanību uz teritorijām, no kurām aicinām pilnībā atteikties jau šobrīd, sākotnējās izpētes stadijā:
- zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64960010104 (Rūķīši) atrodas dabas lieguma "Ziemupe" dabas lieguma zonā, lielāko daļu no šī īpašuma aizņem ES nozīmes biotopi - 7230 Kaļķaini zāļu purvi (ID 240926 un 241001), 91D0* Purvaini meži (ID 241000) un 2180 Mežainas piejūras kāpas (ID 241002), konstatētas atradnes parastajai purvmirtei *Myrica gale*;
 - zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64960010266 (Kalna Leviči) atrodas dabas lieguma "Ziemupe" dabas lieguma zonā, šī īpašuma Z daļā atrodas ES nozīmes biotops 7230 Kaļķaini zāļu purvi (ID 241009), savukārt uz robežas ar šo zemes īpašumu atrodas ES nozīmes prioritārais biotops 91D0* Purvaini meži (ID

241012), kā arī konstatētas atradnes īpaši aizsargājamām sugām – parastajai purvmirtei un vakarlēpim *Caprimulgus europaeus* (iespējama ligzdošana);

- zemes īpašuma ar kadastra apzīmējumu 64860020018 (Džungļi) R daļā atrodas neliela daļa no melnā stārķa *Ciconia nigra* mikrolieguma (ML kods 2251) un šī mikrolieguma buferzona. A daļā, ap 40 m no šī īpašuma atrodas ES nozīmes biotops 7140 Pārejas purvi un slīkšņas. Tāpat netālu no zemes īpašuma atrodas vairākas ES nozīmes biotopu koncentrācijas vietas, tādēļ ar augstu varbūtību var secināt, ka iespējama nelabvēlīga ietekme, kas saistīta ar VES parka infrastruktūras elementu būvniecību un nosusināšanas ietekmi (ceļu, laukumu, kabeļu līniju būve, meliorācijas sistēmu izbūve/pārbūve);
- zemes īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 64860060065 un 64860050067 (Meža Gunāri) atrodas mazā ērgļa mikrolieguma *Clanga pomarina* (ML kods 2875) buferzonā;
- visu zemes īpašumu ar kadastra apzīmējumu 64860080141 (Mežvaldes) aizņem ES nozīmes biotops 2180 Mežainas piejūras kāpas (daļas no lielākiem biotopa poligoniem, ID 1020095, 1020096, 1020106).

Šie Pārvaldes ieteikumi sasaucas ar uzņēmuma “K2 PROJEKTS” informatīvajā materiālā² norādīto: “*Vēja elektrostacijas, apakšstacijas, u.c. infrastruktūras objekti netiks izvietotas ĪADT, mikroliegumos vai aizsargājamu dabas objektu aizsardzības zonā. Tāpat Vēja elektrostacijas netiks izvietotas vēstures un kultūras pieminekļu aizsargjoslās.*” (7.lpp) un “*Tiks veikta rūpīga teritoriju izpēte, novērtējot to esošo stāvokli un prognozējamās ietekmes, tiks izvēlētas alternatīvās vietas, kur prognozējama nebūtiska ietekme uz vidi, dabas vērtībām un cilvēku veselību, tai skaitā maksimāli attālinot vēja elektrostaciju no dzīvojamās apbūves, neierīkojot vēja elektrostacijas ĪADT, mikroliegumos vai tiešā to tuvumā, dabas, kā arī vēstures un kultūras pieminekļu aizsargjoslās vai tiešā to tuvumā*” (8.lpp).

3. Balstoties uz augstākminēto, Pārvalde vērš uzmanību uz vēl šādiem aspektiem:

3.1. izpētes teritorijas, kas tieši robežojas ar NATURA 2000 teritorijām - gan ņemot vērā meliorācijas objektu izbūves/pārbūves (kā arī montāžas laukumu nostiprināšanas) radīto nosusināšanas ietekmi, gan ietekmi uz NATURA 2000 teritorijas putnu un sīkspārņu faunu. Tādēļ Pārvalde rekomendē jau šobrīd, plānošanas sākotnējā stadijā atteikties no VES staciju izvietojanas teritorijās, kas tieši robežojas ar NATURA 2000 teritorijām. Ja šīs izpētes teritorijas tiek saglabātas kā potenciālas VES būvniecības vietas, tad Pārvaldes ieskatā ir nepieciešama ļoti detalizēta un padziļināta izpēte par VES (vai citu plānoto VES parka infrastruktūras objektu) izbūves un ekspluatācijas ietekmi uz skarto NATURA 2000 teritoriju. Piemēram:

² <http://www.k2projekts.lv/wp-content/uploads/2022/03/Informativais-materials.pdf>

- zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860130015 tieši pieguļ NATURA 2000 teritorijai, dabas liegumam “Ziemeupe” - dabas lieguma zonai, ES nozīmes prioritāro mežu biotopiem 91D0* Purvaini meži un ES nozīmes biotopam 7230 Kaļķaini zāļu purvi (ap 15 m no lieguma robežas), dabas lieguma robežas tuvumā konstatētas īpaši aizsargājamo vaskulāro augu sugu atradnes. Dabas liegumam tieši pieguļ arī zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860130026.
- Zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860080172 tieši robežojas ar NATURA 2000 teritorijas Grīņu dabas rezervāta regulējamā režīma zonu. Zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860080191 atrodas tikai 150 m attālumā no Grīņu dabas rezervāta un grīņa sārtenes *Erica tetralix* atradnes.

3.2. Izpētes teritorijas, kas atrodas vai tieši robežojas ar valsts nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām - zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860070066 atrodas, bet zemes īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 64860070071 un 64860070001 tieši robežojas ar valsts nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju “Baltijas ledus ezera krasta valnis pie Rīvas”.

3.3. Izpētes teritorijas ar potenciāli nelabvēlīgu ietekmi uz putnu mikroliegumiem:

- zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860020026 atrodas ~170 m attālumā no melnā stārķa mikrolieguma (ML kods 2251);
 - zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860070006 atrodas medņa mikrolieguma buferzonā un tieši pieguļ medņa *Tetrao urogallus* mikroliegumam (ML kods 736). Aicinām ņemt vērā, ka viens no būtiskākajiem medņu dzīvotnes apdraudošajiem faktoriem ir nosusināšanas ietekme;
 - zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860030152 atrodas ~700 m attālumā no mikrolieguma mazajam ērglim (ML kods 2875). Zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860030017 atrodas ~1,8 km attālumā no šī mikrolieguma. Pārvalde norāda, ka ieteicamais VES attālums – vismaz 3 km no mazā ērgļa ligzdošanas vietas, ja vien izvērtējumā nav pamatojums tam, ka nav sagaidāma negatīva ietekme uz minēto putnu sugu.
4. Ņemot vērā, ka Paredzētās darbības teritorija atrodas netālu no trīs NATURA 2000 teritorijām – Grīņu dabas rezervāts, dabas liegumi “Ziemeupe” un “Sakas grīņi”, Pārvaldes ieskatā nepieciešams veikt ietekmes novērtējumu uz NATURA 2000 teritorijām, atbilstoši 2011.gada 19.aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr.300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)”.
- Piemēram, dabas lieguma “Ziemeupe” tuvumā atrodas zemes īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 64860080043 (~500 m), 64860130013 (~650 m), 64860080057 (1 km). Grīņu dabas rezervāta tuvumā atrodas zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860080158 (~600 m). Ap 1,5 km attālumā no dabas lieguma “Sakas grīņi” atrodas zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860090180.
5. Pārvaldes ieskatā, IVN ziņojuma sagatavošanas procesā paredzētās darbības ietekmi uz dabas vērtībām jānovērtē sikspārņu, putnu, meža un purvu biotopu, vaskulāro augu ekspertiem.

Vietās, kur plānota atmežošana, iesakām ievērot 30 m buferzonu līdz meža biotopiem, lai novērstu vējgāzes biotopa poligonā. Ja meža biotopā konstatētas īpaši aizsargājamas ķērpju, sūnu sugas, kas saistītas ar mitru mikroklimatu, lūdzam ievērot 40 m buferzonu (neatmežojamu) līdz biotopa poligonam, mikroklimata uzturēšanai. Atbilstoši augstāk (4.punktā) norādītajam, lūdzam ekspertu atzinumos arī detalizēti novērtēt ietekmi uz NATURA 2000 teritoriju dabas vērtībām, īpaši būtiski tas ir jautājumā par VES parka darbības ietekmi uz iepriekš minēto NATURA 2000 teritoriju putnu un sīkspārņu faunu.

Putnu ekspertam ir jānovērtē Paredzētās darbības ietekme uz ligzdojošiem un migrējošiem putniem, jāapseko īpaši aizsargājamo pūču un dzeņu prioritārās un izpētes teritorijas atbilstoši pūču un dzeņu sugu aizsardzības plāniem³. Ņemot vērā plānoto atmežošanu VES parka infrastruktūrai, jānovērtē, vai potenciāls dzīvotņu zudums neskars īpaši aizsargājamas putnu sugas, tādas kā, piemēram, mazais mušķērājs *Ficedula parva*, vakarlēpis, mednis, dzērve *Grus grus*. Atbilstoši DDPS “Ozols” atrodamajai informācijai, zemes īpašuma ar kadastra apzīmējumu 64860030143 teritorijā fiksēts īpaši aizsargājamais mazais mušķērājs, bet zemes īpašumā ar kadastra apzīmējumu 64860080123 – īpaši aizsargājamais purva piekūns *Falco columbarius*. Zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860110006 atrodas 700 m no apodziņa *Glaucidium passerinum* (ML kods 363) mikrolieguma. Zemes īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 64860090107, 64860090181 un 64860090121 atrodas respektīvi ~0,86 km, ~1,4 km un ~2,2 km no melnā stārķa mikrolieguma (ML kods 365). Zemes īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 64860030240, 64860030091 un 64860030090 atrodas respektīvi ~ 1 km, ~1,5 km un ~1,8 km attālumā no melnā stārķa mikrolieguma (ML kods 2251).

Lūdzam izvērtēt ne tikai VES parka ekspluatācijas, bet arī izbūves laikā radīto ietekmi uz ornitofaunu (piemēram, novērtēt VES parka būves radītā trokšņa traucējumu uz jutīgām putnu sugām (piemēram, īpaši aizsargājamām pūču sugām, melno stārķi) un paredzēt pasākumus negatīvās ietekmes mazināšanai. Piemēram, nepieciešamo atmežošanu plānot ārpus putnu ligzdošanas sezonas.

6. Paredzētā darbība ietver meliorācijas objektu pārbūvi. Veicot jaunu ceļu būvi, tiks veikta tiem pieguļošo meliorācijas objektu izbūve. Nevar izslēgt, ka var būt nepieciešami VES montāžas laukumu un VES pamatu nostiprināšanas pasākumi, kas ietver nosusināšanas darbus. Ja nepieciešams veikt darbības, kas var izmainīt hidroloģisko režīmu, lai varētu veikt VES izbūvi, Pārvaldes ieskatā, ņemot vērā augstāk minētos apsvērumus, ir nepieciešama hidroloģiskā modelēšana un uz tās

³ “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns” un “Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leipicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns”

datiem balstīti sugu un biotopu eksperta secinājumi, lai novērtētu visu meliorācijas objektu pārbūves/izbūves, VES montāžas laukumu nosusināšanas kumulatīvo ietekmi uz hidroloģiskā režīma pārmaiņu skartajā teritorijā esošajiem ES nozīmes meža un purvu biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un NATURA 2000 teritoriju dabas vērtībām.

Pārvalde arī vērš uzmanību:

- zemes īpašumi ar kadastra apzīmējumiem 64860030240, 64860070044, 64860070058 tieši pieguļ ES nozīmes prioritārajam biotopam 91D0* Purvaini meži (ID 605863, 925475, 925490). Zemes īpašums ar kadastra apzīmējumu 64860070083 tieši pieguļ ES nozīmes prioritārajam biotopam 9080* Staignāju meži (ID 925468);
- nosusināšanas ietekme jānovērtē ne tikai uz purvu, purvainu un staignāju mežu biotopiem, bet arī uz citiem ES nozīmes meža biotopiem, piemēram, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, 9020* Veci jaukti platlapju meži, 9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži. Pārvalde vērš uzmanību, ka arī šādos mežos var būt pārplūstoši vai purvaini laukumi, mitrs mikroklimats un tādēļ var būt sastopamas īpaši aizsargājamās sūnu, ķērpju un sēņu sugas, kas saistītas ar mitriem apstākļiem vai mitru mikroklimatu⁴. Tādēļ lūdzam izpētes ietvaros sugu un biotopu ekspertu apmeklēt biotopus, ko varētu skart hidroloģiskā režīma izmaiņas un secinājumus par Paredzētās darbības ietekmi uz dabas vērtībām balstīt uz reālās situācijas novērtējumu dabā.

7. Informatīvajā materiālā sniegta informācija: *“Zem iekšējām brauktuvēm tiks veidots cietais segums, bet neapbūvētā teritorija tiks apzaļumota”* (3 lpp.). Pārvalde iesaka, veicot apzaļumošanu, nepievest melnzemi, kas var būt piesārņota ar apvidum neraksturīgu, invazīvu augu sugu sēklām.

Ar cieņu

Dabas aizsardzības departamenta direktore

G. Strode

I.Ķuze 25441620

ilze.kuze@daba.gov.lv

S.Martinsone 29353919

sintija.martinsone@daba.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

⁴ “Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās sūnu sugas Latvijā”, “Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās ķērpju sugas Latvijā”, “Īpaši aizsargājamās un reti sastopamās sēņu sugas Latvijā”:

<https://www.daba.gov.lv/lv/materiali>